

Σ Υ Ψ Ζ Η Τ Η Σ Ε Ι Σ

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΚΡΑΥΓΗ

Δέν υπάρχει, λένε, πνευματική κίνηση στην Πάτρα. Έκ πρώτης όψεως έχουν κάποιο δίκιο. Αν έμβαθύνει, όμως, κανείς στο θέμα, αν ψάξει για τὰ αίτια, αν έρευνήσει τίς προσπάθειες που γίνονται κι αν θελήσει να ιδεί τίς αντιδράσεις στις προσπάθειες αυτές, δέν θα γεμίσει μὲν ἀπό αισιοδοξία, αλλά, θα σκεφθῆ... «ἀς προσπαθήσουμε πιό πολύ».

Είναι γνωστό, περάσαμε μιὰ λαίλαπα τοῦ Β' Παγκοσμίου πολέμου. Στόν τομέα που μᾶς ενδιαφέρει, τὴν τρομερὴ ἐκείνη δεκαετία, χάσαμε ἀπὸ τὴν πόλη μας, ἐκτὸς ἀπὸ δέκα χρόνια ἀδρανείας καὶ παλινδρομήσεως, κάθε νέο φορέα πνευματικότητας. Πέθαναν ἢ μετώκησαν, κυρίως στήν Ἀθήνα, ἀπ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα, γιὰ νὰ συγκροτήσουν ἐκεῖ τοὺς πυρῆνες που στηρίζουν σήμερα τὴν πνευματικότητα τῆς πρωτεύουσας.

Ἀλλά, που είναι καὶ τὸ ἀπείρωσ πιό σοβαρό, χάσαμε καὶ μιὰ ὀλόκληρη γενιά. Τὴν χάσαμε εἴτε γιατί ἔφυγε καὶ χάθηκαν μαζί της τὰ στοιχεῖα που θὰ συγκροτοῦσαν τὸν τοπικὸ πνευματικὸ πυρῆνα, εἴτε γιατί — κι αὐτὸς εἶναι κατὰ 90 τοῖς ἑκατὸ ὁ λόγος — ἡ γενιά αὐτὴ ἐξετράπη σὲ ἄλλα ἐνδιαφέροντα.

Εἶναι γνωστό ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀσχολεῖται μὲ κείνο που μαθαίνει, μ' ἐκείνο που συνηθίζει νὰ τ' ἀρέσει. Τὰ παιδιά τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, που ἦσαν τότε 8—25 χρονῶν, μὲ τί ἀσχολήθηκαν; τί ἔμαθαν νὰ τοὺς ἀρέσει; Εἶναι γνωστό. Ὅ,τιδήποτε ἄλλο ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὸ που μᾶς λείπει σήμερα καὶ γιὰ τὸ ὅποιο γκρινιάζουμε. Κι αὐτοὶ εἶναι οἱ ἄνθρωποι τῆς χαμένης γιὰ τὴν πνευματικὴ γενιάς ἐκείνης, που θὰ ἦταν σήμερα στὸ προσκήνιο. Δέν φταῖνε αὐτοί, πρὸς Θεοῦ, ὄχι μόνον, ἀλλά εἶναι ἀκριβῶς ἐκεῖνοι που ξέρουν τί τοὺς λείπει, τί ἔχασαν, τί στερήθηκαν καί, πρὸς τιμὴν τῆς,

ἡ γενιά αὐτὴ καταβάλλει κάθε προσπάθεια νὰ ιδεῖ τοὺς γόγους τῆς σ' ἕνα ψηλότερο πνευματικὸ ἐπίπεδο.

Καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς φιλοτίμου καὶ ἀξιεπαίνου αὐτῆς προσπάθειάς τους, ὅσοι θέλουν τὰ βλέπουν. Βλέπουν ὅτι παρὰ τὰ «σημεῖα τῶν καιρῶν», παρὰ τὴν τόσο βαθειὰ διείσδυση τῆς πενιχρᾶς ψυχαγωγίας καὶ πνευματικότητας τῶν «μπουζουκιῶν», τῶν θεατρικῶν «μπουλουκιῶν» κλπ. κλπ. που κι αὐτὰ εἶναι ἀπόρροια τῆς δυστυχοῦς ἐκείνης δεκαετίας, ἐν τούτοις οἱ νέοι μας ἀνθρώποι, σ' ἕνα ἀξιόλογο ποσοστὸ τους που συνεχῶς εὐρύνεται, ἀντιδρῶν κάλλιστα σὲ κείνο τὸ καλὸ που τοὺς σερβίρεται.

Ρίξτε μιὰ ματιὰ σὴν θαυμασία κίνηση «Μουσικὰ Νειάτα». Εἶναι ἐκπληκτικὸ, ὅσο καὶ παρήγορο καὶ ἐνθαρρυντικὸ, νὰ συνωθοῦνται οἱ νέοι μας γιὰ νὰ παρακολουθήσουν τὰ διαλεχτὰ τους προγράμματα. Μᾶς γεμίζει συμπάθεια καὶ αισιοδοξία, ἀν καθίσουμε νὰ μιλήσουμε μὲ τοὺς νέους ἀνθρώπους σήμερα. Εἶναι μιὰ σεβαστὴ μερὶς που περιμένει τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὴν ποιότητα, νὰ τὴν δεῖ, νὰ τὴν γνωρίσει, νὰ τὴν ἀγκαλιάσει.

Ἄς τοὺς δώσουμε λοιπὸν ὅ,τι ἔχουμε καλὸ, ὅ,τι καλὸ μᾶς ἔμεινε ἀπὸ τὴ θύελλα, ὅσο λιγοστὸ κι ἂν εἶναι. Αὐτοὶ θὰ τὸ ἐξελίξουν. Εἶναι τόσο ἱκανοὶ γιὰ μεγάλα πράγματα. Μὲ λύπη μας δέν μπορέσαμε νὰ τοὺς δώσουμε πιό πολλά. Μᾶς τὰ πήρε ἡ θύελλα. Μπορέσαμε ὅμως μὲ τὴ δικὴ μας τὴ θυσία νὰ τοὺς σιγουρέψουμε τὸν τόπο, τὸ χῶρο καὶ τὴν ἐλευθερία ν' ἀναπτύξουν τὴν ἐλεύθερη δικὴ τους διάνοηση καὶ καλλιέργεια τοῦ πνεύματος καί, σὰν Ἕλληνες που εἶναι, δέν μπορεῖ παρὰ νὰ ἐπιτύχουν. Ἄς μὴ γκρινιάζουμε λοιπὸν. Χρειάζεται προσπάθεια κι αὐτὸ προϋποθέτει δουλειά, ἀγῶνα κόντρα στοὺς «καιροὺς», προσωρινῆς ἀπογοητεύσεως ἀλλὰ ἢ ἱκανοποίηση, ἢ ἀνοδος θὰ ῥθεῖ. Εἶναι ἀναπόφευκτο.

ΔΗΜ. ΠΛΕΣΣΑΣ

“ ΝΕΟΙ ΟΝΤΕΣ,,

ΣΙΒΥΛΛΑ

Κι ἂν μοῦ σμιλέψεις τὴν καρδιά
σὲ ἄλλο σχῆμα
κι ἂν τὸ κοχύλι γίνεῖ πέτρα ἄμορφη,
πάντα θὰ βλέπω τὴ χρυσήλατη μορφή
(σου)
σὲ δάσος πλατανιῶν πολύφυλλων
μὲ ὕμνους ἀηδονιῶν γιὰ τὸ φεγγάρι.
Κι ἔμπνευση παίρνοντας ἀπὸ τὴν ἔμ-
πνευση,
ὦ Σίβυλλα,
θὰ προφητεύω στῶν αἰῶνων τὴ σκιά
μὲ τὴ βροχὴ τῶν ἀστεριῶν στὰ χέρια.

ΠΟΙΗΜΑ

Φεγγάρι,
τί νὰ σκέπασε
τὴ σκέψη σου ἀπόψε;
Μὲ τὰ διαμάντια τ' οὐρανοῦ
θὰ δέσω τὴν καρδιά μου.
Χαθήκαμε σὲ μιὰ διάθλαση ψυχῶν...
Κι ἐπάνω στὶς ἰνώδεις σάρκες μας
που γέμισαν διαφάνεια
χαράξαμε τὸ λήθαργο τῶν πουλιῶν.

Π. ΧΑΛΟΥΛΟΣ

ΣΠΟΝΔΕΣ

1
Στὸ στήθος σου
Βαθειὰ πηγή
'Ὁ ἀποσπερίτης.

2
Τὰ πεφτάστερα,
'Ενδεικτικὰ μιᾶς ἀρνησης
Μᾶς βομβαρδίζουν.

3
Μικρὸ κορίτσι,
Τὸ χέρι σου π' ἀνοιξα
'Ἦταν γιομάτο
Τριαντάφυλλα.

4
Εἴχαμε δώσει τὰ χέρια.
Τὸ ὕστερο ταξίδι τῆς βροχῆς
Τελεῖωσε.
'Ἐμεινε μιὰ ψιλὴ δμίχλη
Καὶ τὸ παλιὸ κανόνι στὸ κάστρο.

5

Στὴ Λ. Μ.
'Ὅχι.
'Ἀπ' ὄλα τὰ σκουλήκια
Δέν βγαίνουν πεταλοῦδες.

ΑΛΕΞΗΣ ΓΚΛΑΒΑΣ

ΔΥΟ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

1

Στὴ Ν. Μ.
Ρωτῶ ἂν αὐτὸς
αὐτοσχεδιάζει τίς λέξεις
μὲ τὴν βαθειὰ αἴσθησή του στοχασμοῦ
ἢ κυττὰ ν' ἀσπρίσει τὰ χέρια του.

2

Στὴ Ρ. Μ.
Πῶς νὰ μιλήσεις στὴ σιωπὴ
ὅταν ὁ ἀνεμος γυμνώνει τὴ γλώσσα;
ΦΑΝΗ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

1

'Ἡ ἀγάπη
τὴν περιμένεις, ἔρχεται, φεύγει
μὰ πάντα στ' ὄνειρό σου εἶναι
ἡ ἀγάπη